

ETGAR KERET

**POLETI
VEĆ
JEDNOM!**

Prevela
Mila Gavrilović

■ Laguna ■

Naslov originala

Etgar Keret

FLY ALREADY

Copyright © 2018, Etgar Keret

All rights reserved.

Translation copyright © 2021 za srpsko izdanje, LAGUNA

Eli i Gaju

SADRŽAJ

Poleti već jednom!	9
Za jedan gram	16
Pretposlednji put kad sam bio ispaljen iz topa	24
Tod	28
<i>Tabula rasa</i>	34
Koncentrovani automobil.	48
Noću.	55
Prozori	57
Do Meseca i nazad	70
<i>GooDeed</i>	79
Kolač s mrvicama	85
Tata s pireom.	94
Polarni gušter.	103
Lestve	112
Jad Vašem.	123

Rođendan propalog revolucionara	130
Alergija	136
Gljivica	144
Čips	149
Kući	154
<i>Pineapple Crush</i>	160
Evolucija jednog raskida	191

POLETI VEĆ JEDNOM!

P. T. ga je prvi ugledao. Išli smo u park da se loptamo, kad odjednom povika: „Tata, vidi!“

Zabacio je glavu i zaškiljio uvis, visoko iznad mene, i pre nego što sam uspeo da zamislim svemirski brod ili klavir koji samo što nam se ne stropošta na glavu, naslutio sam da se sprema neko zlo. Okrećem se da vidim u šta to P. T. gleda, ali primećujem samo ružnu četvorospratnicu istačkanu malterom i klima-uređajima kao da ju je spalila neka kožna boleština. Sunce je tačno iznad nas, malo me zaslepljuje, i dok pokušavam da uhvatim bolji ugao, čujem kako P. T. kaže: „Sprema se da poleti.“

Tek tada vidim čoveka u beloj košulji kako stoji na krovnoj ogradi i gleda dole, pravo u mene, a P. T. stoji iza mojih leđa i šapuće: „Je l' on Supermen?“

Umesto da mu odgovorim, doviknem čoveku: „Nemoj to da radiš!“

Čovek zuri u mene bez reči. Opet viknem: „Nemoj, molim te! Šta god da te je nateralo da se popneš, siguran

sam da ti deluje nepremostivo, ali veruj da se sve da rešiti. Ako sada skočiš, napustićeš ovaj svet sa osećanjem bezizlaza, i to će biti tvoja poslednja uspomena. Ne porodica, ne ljubav, nego poraz. A ako ostaneš, kunem ti se u sve na svetu da će bol koji osećaš početi da bleedi i da ćeš za koju godinu prepričavati ortacima uz pivo kako si jednom hteo da skočiš sa zgrade, ali dole se zatekao neki čovek i doviknuo ti...“

„Šta?“, viče i čovek s krova i pokazuje prstom na uvo. Očigledno me ne čuje od ulične buke. A možda nije zbog buke, jer sam ja njegovo „Šta?“ odlično čuo. Možda je samo nagluv. P. T., koji me je zagrlio oko butina ne uspeva da me celog obuhvati, kao da sam neki džinovski baobab, dovikuje čoveku: „Da li imaš supermoći?“

Ali on opet pokazuje na uvo kao da nam stavlja do znanja da ne čuje i uzvikuje: „Sit sam svega! Sit! Ne mogu više!“

P. T. mu dovikuje, kao da vode neki najobičniji razgovor: „Hajde, poleti već jednom! Poleti!“

A mene hvata ona panika koju osećaš kad znaš da sve zavisi samo od tebe.

To mi se često dešava na poslu. I kod kuće, doduše, ali ređe. Kao onda, na putu za Galilejsko jezero, kad sam probao da prikočim i kad su se točkovi blokirali. Auto je počeo da vrluda po putu i pomislio sam: „Ako ne učiniš nešto, gotovi smo!“ Tada, tokom vožnje do jezera, nisam ništa učinio i Lijat je poginula jer nije vezala pojas, a ja sam ostao sam s decom. P. T. je imao dve godine i još nije govorio, ali zato me je Amit neprestano zapitkivao: „Kad se mama vraća? Kad se mama vraća?“ Pri tome, govorim o periodu *nakon* sahrane. Bilo mu je osam godina, što

znači da bi već uveliko mogao da razume šta znači kad neko pogine, ali nije odustajao. Čak i da mi nije uporno postavljao ista mučna pitanja, znao sam da je to bila moja krivica i hteo sam da okončam agoniju. Baš kao ovaj na krovu. Ali evo me, hodam sa štakama, živim sa Simonom, dobar sam otac. Želim sve to da kažem čoveku na krovu, da mu kažem da tačno znam kako se oseća u ovom trenutku i da će – ukoliko u međuvremenu ne skoči na trotoar i ne spljošti se kao palačinka – sve proći. Ubeđen sam u to. Na celom svetu nije bilo nikog očajnijeg od mene. Treba samo da siđe odande i da dâ sebi fore nedelju dana. Ili mesec dana. Pa i celu godinu, ako treba.

Ali kako sve to reći naglupom čoveku? Za to vreme P. T. me vuče za ruku i kaže: „Ovaj ionako neće poleteti. Idemo u park, tata, da stignemo dok nije pao mrak.“

Ali ja stojim kao ukopan i uzvikujem iz sveg glasa: „Ljudi ionako umiru kao muve, ne moraju još i sami da se ubijaju. Nemoj to da radiš! Molim te, nemoj!“

Čovek na krovu klima glavom – izgleda da me je ovaj put ipak čuo – i viče: „Otkud znaš? Otkud znaš da je umrla?“

Uvek neka umre, želim da mu doviknem. Da nije ona, bila bi neka druga. Ali to ga ne bi odgovorilo od nauma, pa umesto toga uzvikujem: „Ovde je dete“, i pokazujem mu na svog sina. „Ne treba da to vidi.“

A P. T. pored mene viče: „Želim da vidim, želim! Hajde, poleti već jednom pre nego što padne mrak!“

Decembar je, zaista se rano smrkava.

Ako skoči, i njega ću nositi na savesti. Irena, moj psiholog s klinike, pogledaće me u stilu „još samo tebe da odradim i gotova sam za danas“ i reći će mi: „Nisi ti kriv. Utuvi to sebi u glavu.“ A ja ću klimnuti glavom pošto

znam da se terapija završava za dva minuta jer mora da pokupi ćerku iz vrtića, ali to neće ništa promeniti zato što ću sada, pored Lijat i Amita, koji zbog nesreće ima stakleno oko, nositi na duši i ovog naglupog tipa. Moram da ga spasem.

„Sačekaj me!“, urlam iz sveg glasa. „Dolazim gore da razgovaramo!“

„Ne mogu bez nje. Ne mogu!“, viče on.

„Sačekaj malo“, urlam i kažem sinu: „Dođi, ljubavi, idemo na krov.“

P. T. dražesno odmahuje glavom, kao što uvek radi kad hoće da me kinji, i kaže: „Ako poleti, odavde ćemo bolje videti.“

„Neće poleteti, veruj mi“, kažem. „Hajdemo gore, samo na minut, tata mora nešto da kaže onom čiki.“

„Dovikni mu odavde.“ Istrže ruku iz moje i baca se na zemlju, što redovno priređuje Simoni i meni u tržnom centru.

„Hajde da se trkamo do krova“, kažem. „Ako stignemo gore bez zastajkivanja, P. T. i tata za nagradu dobijaju sladoled.“

„Hoću sada sladoled“, zapomaže dok se valja po trotoaru, „sada sladoled!“ Nemam vremena za njegove besne gliste. Hvatam ga. Koprca se i vrišti, ali ne obraćam pažnju i uveliko trčim ka zgradi.

„Šta je malom?“, čujem čoveka s krova kako viče. Ne odgovaram, samo ulećem u zgradu. Možda će ga radoznalost na trenutak zaustaviti. Možda će ga privremeno sprečiti da skoči, taman dok se ne popnem na krov.

Mali je težak. Nije lako penjati se uz tolike stepenice s petogodišnjakom u naručju koji ne želi da se popne. Na

trećem spratu sam se već potpuno zadihao. Neka debela riđokosa žena, koja je sigurno čula kako se P. T. dere, naglo otvara vrata i pita koga tražim, ali ja se ne osvrćem na nju i nastavljam da se penjem. Čak i da hoću da joj odgovorim, nemam daha.

„Gore niko ne stanuje“, dovikuje mi, „gore je samo krov.“

Kad je izgovorila „krov“, njen kreštavi glas je utihnuo a P. T. joj je plačnim glasom doviknuo: „Hoću sada sladoled! Sada!“

Ruke su mi zauzete, pa ne mogu da otvorim vrata koja vode na krov – držim sina, koji se sve vreme koprcu – pa ih šutnem iz sve snage. Na krovu nema nikog. Čovek koji je pre samo minut stajao na ogradi nije više tu. Nije nas sačekao. Nije sačekao da sazna zašto je mali vrištao.

„Odleteo je“, jeca P. T., „odleteo je i zbog tebe nismo ništa videli!“

Koračam prema ogradi. Možda se predomislio i vratio se unutra, ubeđujem sebe. Ali ne verujem u to. Znam da leži na trotoaru, u potpuno neprirodnom položaju. Znam, i u rukama držim dete, koje nipošto ne sme to da vidi jer će navući traumu za ceo život, a već je dovoljno istraumirano. Ali noge same idu do ivice krova. Kao kad češeš ranu, ili kad naručuješ još jedan čivas iako znaš da si već previše popio, ili kad voziš, a znaš da si umoran, mrtav umoran.

Tek kad smo stali kod ograde, osetili smo koliko je visoko. P. T. prestaje da plače.

Čujem kako obojica teško dišemo i kako sirena hitne pomoći zavija u daljini, kao da me pita: „Šta ti to treba? Zašto moraš da vidiš? Da li će to išta promeniti? Da li će ikome biti bolje?“ Odjednom iza leđa začujem kreštavi glas riđokose žene koji mi naređuje: „Spusti ga!“